

ДОНЧО ЦОНЧЕВ
ПРОИЗШЕСТВИЕ НА
ШОСЕТО ЛОНДОН-КАЛКУТА

chitanka.info

Боне погледна още веднъж ножа, който годините и мекият брус бяха превърнали на шило, остави го на ръба на котлето и отиде у съседа за слама. Тя беше негова — сламата, — но я държеше в къщата на съседа. Онзи строеше голямата къща полека (трети поред първите двама умряха без покрив), стаите бяха обширни и празни, та кога Тодор бе казал миналата година: „Абе едни бали гледам там...“, Боне им видя най-напред склада. Докато впрягаше и тръгнаха с Тодор към балите край шосето, той мислено си проведе възможния разговор по превоза. „Каква е тази слама и къде я караш бе, Боне?“ „Сламата ли? Па она си е на съседо, он ме прати да я прекарам. Тè, вика, пет лева, докарай ми сламата дома.“ Тогавашният съсед (един от покойните) бе силен — сам щеше да се оправи при нужда. Но разговор нямаше с никого, никой не го пита за нищо. Боне и Тодор три пъти товариха и прекарваха бали, та ги складираха в къщата на съседа — ето че хем имаха слама, ако потрябва, хем, който попита за нея, да ходи да пита съседа. У гробищата да оди да пита — помисли си Боне и сега, когато млясна след греяната ракия и погледна голямата къща (вече покрита), та тръгна през сухия сняг право към нея.

Той беше натрупал ношес — белият сняг в шопското село, — нито една диря нямаше още по него. Неограденият двор на съседа се сливаше с белотата на къра. Джанки, търници и фиданки стояха отгоре като рисувани с много чер молив. Червената къща с тихи и огромни очи зяпаше към гората и балкана.

„Това е — каза си Боне. — Тè ти сега ден за клане на прасето.“

Той развърза една бала (цяла му се видя много), нави тела и го прибра в джоба. Когато прегръщаше шумналата в ръцете му слама и си представяше миризмата на пърлена прасешка кожа, погледна отново снега. Видя заешки дири — откъм баира, та чак до терасата на съседа. Тук клекнал зайо, после обходил фиданките. Спрял до една да й опита със зъби кората. После до другата спрял, после пак — ето ти още едни заешки дири.

„Така е — рече си Боне. — Он оди с колата на сто километра заек да дири, а зайците у дома му гризат фиданките.“

— Тодоре! — извика той, като стигна до кочината, ритна вратата и пусна сламата на цимента.

— Опа! — обади се онзи и прекрачи символичния трънен плет помежду им.

— А пък нашите зайци двеста — двеста и петдесет килограма парчето, а?

— Да бе — каза Тодор, без да разбира защо Боне кръщава прасетата зайци, и с жест го попита за греяната ракия.

— Она като я нема дома, нищо не си е на место! — извика Боне много силно, което бе сигурен знак, че говори за Ката. — И они па пойдоа подире, сватба им требало и на них!

— Нека се учат — каза Тодор и изведнъж се замисли. — Моите малечки и двете, па и они, като каза майка им „сватба“ — пойдоа.

Боне погледна към своя приятел сърдито, взе ножа от котлето и го опита на палец. Когато Тодор каза: „Ама си го изшилил“, той вече бе тръгнал към новата кухня за чайника. Остави ножа на прозореца, запали цигара и взе от бюфета още една порцеланова чашка. Над печката, над струйката тихичко съскаща пара, до огледалото и черния кюнец се усмихваха двете му щерки. „Моми“ — мина му думата през главата и веднага след нея: „Сватби“... Наля си веднага и бърже обърна своята чашка. Извика високо:

— Ей!

Тодор дойде и мълчаливо посегна към другата порцеланова чашка.

— Добра е — каза той, като я обърна, изръмжа и с удар я върна на масата.

Сипаха си отново и повториха — все така мълчаливо. И Тодор запали цигара.

— Още по една и го мушкам — каза Боне авторитетно, като си мислеше за прасето.

Пиха по две и Тодор каза, като си мислеше за новата кухня на Боне, към която имаше стая и баня:

— Ама тука стана...

Той довърши мисълта си с едно уважително клатене на главата.

— Стана — каза Боне със сдържана гордост, та си премести ръката първо неволно, а после и волно към топлия чайник.

— Нема пари — Тодор въздъхна. — Иначе и аз трябва да мислим за старините. Женски бащи с тебе сме ние. Кога дойде и у дома некой...

Той се загледа в снимката на засмените Боневи щерки, наклонили глави като две ябълки на едно клонче, въздъхна и тикна

малката чашка към чайника. Боне наля, изпсува „на ум“ безадресно и когато се чукаха с Тодора мълчаливо, прасето изквича много силно.

„Че квицнеш ти“ — искаше да каже Боне, но в същия миг силен и тъп удар на ламарина го стресна.

Той изскочи навън, следван от Тодора по петите. Затича се към кочината, която беше забравил отворена.

Прасето го нямаше. Дирите му вървяха навън, към шосето.

А на шосето Лондон-Калкута бе спряла кола. Пред нея, на няколко метра, лежеше прасето.

От всички врати излизаха хора и бързо се струпваха около мястото на инцидента. Излезе и шофьорът на тази кола — в едно шарено палто. Той изтича напред, наведе се над прасето на Боне и го пипна. Изправи се, обърна се и каза нещо на немски.

Жената, която седеше в колата, бързо поклати глава и стисна лицето си с длани.

— Ей, бако! — извика някой от хората край прасето. — Така ли се кара посред село бе?

— Ами ако беше дете? — обади се друг.

Шофьорът въртеше ръце, свиваше рамене и нещо повтаряше: „Цален“.

— Цален-малек, ти глей, като дотърчи сега Боне — поклати глава Спирос, наведен от самосвала.

— Човеко че се опрай бе — каза друг от тълпата. — Он таков мерцедес кара, та...

— Па Боне днес сакаше да го коли, он даже услуга му е направил.

Тодор вече бе над прасето. Хвана го за ухото и му обърна главата. Пусна я и каза усмихнат:

— Па ние докато се наканим, германецо я ошета, а Боне?

Боне задъхан разбута тълпата, коленичи си до прасето и го погали по меката зурла. Докато всички в това време се умълчаха, той си спомни как и кога беше го купил. Как го донесе в чувала, пусна го и извика Ката и децата, да му се радват. Цяла торба цимент беше откраднал за него. Три пъти от Искъра вади баластра — конят едва измъкваше каруцата от водата. И му направи циментова плоча, та да е чисто. И му сади царевица, и я ора, и я мели... И от един плъх до

двеста кила го докара, та днес, когато беше измил плочата, донесъл сламата — сламки и в момента висяха по дрехите му и по каскета...

Боне стана, погледна германеца и се запъти към къщи.

— Бре беля — каза някой.

Германецът с жестове обясни, че ще плати всичко и че сега трябва да отместят трупа на прасето, за да не спират движението. Тодор разбра и се хвана да му помогне.

Окуражавани и съветвани от тълпата, двамата извлякоха тежкия труп на тротоара — пред самата врата на баба Надежда. Германецът след туй разпери ръце — оцапани с кръв — и се огледа.

— Влез се измий — каза му баба Надежда. — Влез, влез! Ето чешмата на двора.

— О, данке — каза той и я последва.

Тодор си обърса ръцете със сняг. Чуха се клаксони. Спиरो пое със самосвала. Пътят се отвори и движението Лондон-Калкута бе възстановено. Хората се отдръпнаха — остана само злополучният мерцедес и германката вътре.

Тя беше хубава, тази германка. Лапна цигара, но се отказа да пали и я остави. Гледаше към германеца в двора на баба Надежда. А там — до асмата — имаше някакъв мъж, който през цялото време не мръдна. Очите на хубавата германка се плашеха от него. Тя ги отместваше, но те като че ли сами и нарочно се връщаха върху него. „Ужасно, ужасно“ — повтаряше мълком красивата дама и се молеше всичко да свърши по-бързо.

В това време Боне взе ножа от прозореца и го премести на масата. Сложи ръката си върху топлия чайник и се загледа в меката линия на балкана, срещу която бе минал животът му. Дигна чайника и с риск да се опари лапна чучурката. Пи дълго. Ракията го гореше надолу — ще речеш, чак до петите. Не мислеше с думи. Ослушваше се какво ще прошепне кръвта му. Като остави чайника — изхълца. После пи още веднъж и по същия начин. „Ах, твойта мамица!“ — каза тогава кръвта му, той грабна ножа от масата и се запъти навън.

Германецът вече беше се измил хубаво у баба Надежда, но откри кал и кръв по крачолите на панталона си. Каза й нещо усмихнат, свали шареното сако от гърба си и се огледа. Забеляза плашилото до асмата (което ужасяваше неговата дама в колата) и върху него наметна сакото.

— Шьон гут! — каза той за плашилото.

— Ами иначе косовете ми изяждат гроздето — обясни баба Надежда. — Знаеш ли какви орляци фъркат? Та дечурлигата го правиа, да ги прогонва.

Германецът сложи и шапката си върху плашилото — то съвсем заприлича на него. След това се зае с чистенето на панталона.

Хубавата германка от колата беше видяла всичко това, най-сетне въздъхна и си запали цигарата. Тя даже се усмихна срещу плашилото, но в същия миг зърна и Боне, който идваше с ножа.

— Че го колиш ли, Боне? — попита Тодор, като си мислеше за прасето.

— Не! — продрано каза той. — Че му простим!

Тодор сви рамене, но когато видя, че Боне прескача трупа на прасето и се запътва към мерцедеса, извика:

— Ей, Боне!

Шопът не чуваше, устремен страшен към мерцедеса.

— Он дека е, он?! — заканително изрева Боне, като навря каскета си през смъкнатото стъкло вътре в колата. — Тая не ми треба на мене!

Обвита в ужас и миризма на ракия, красивата руса германка тихо изписка. Тодор дотича и се опита да издърпа ножа от Боне.

— Назад! — извика онзи и тълпата отново се събра около него.

В това време до новата къща спря колата на съседа и той излезе от нея в ловния си екип.

— Какво става тука? — попита той, като дойде до прасето. — Какво има бе, Боне?

— Сега че видиш какво има и какво нема! — заяви Боне високо. — Нихната мама германска!

Съседът разбра цялата работа за секунди, наведе се към германката и я попита нещо на немски. Тя бързо отговори и изведнъж щеше да се разплаче.

— Боне, стой, чакай! — каза съседът. — Онзи го няма. Той е избягал веднага.

— Море че го найдем, па ако треба...

Боне размахваше ножа, ограден плътно от тълпата.

— Абе къде ще го найдеш, като човекът с друга кола се е върнал до София? — викна високо и съседът. — Отишъл е до милицията, да

вика КАТ и да ти донесе обезщетението. Ето, жената ми казва сега. Ще ти плати човекът пет такива прасета, разбра ли? С валута ще ги плати!

— Че му пикам аз на валутата и на петдесет други прасета — каза Боне.

Тодор се бе сетил за чайника — измуши се в обръча на тълпата и го подаде на Боне.

— Боне, спокойно бе, комши — каза той кротко. — Германецо хем стоката ти ошета, хем че си плати за гяволуко. Дрънни му една от чайнико и това е. Те ти, гаранцията е тука.

Тодор отпи сам и метна белтък към германката.

— Аз не сам му казал моята стока да шета! — заяви Боне високо.

— Абе и он не е казал нищо — въздъхна Тодор, като гледаше все към германката, — па човек може и негова стока да ошета. Не е ли така?

Тълпата се изсмя силно. Едно „иху“ се изви над смеха, след него писнаха гайди и кларнета. Голямото сватбено шествие идваше по средата на пътя Лондон-Калкута и поради туй всемогъщите ламаринени змейове пак трябваше да почакаат.

— Прибери тоя нож, Боне — каза съседът от новата къща. — Че и жена ти, и децата ти идат.

Боне изръмжа и се загледа към друсащата се сватбена шарения. Видя своята Ката окичена, видя и двете си щерки. Червени досуц като ябълки — скачат ли, скачат в хорото. Той плю и потърси място на ножа.

— Дай го на мен — каза съседът. — И ми разреши да поканим жената. Няма да я държим тук да замръзне.

— Коя жена? — попита Боне и се олюля.

— Германката, коя — каза съседът. — Тъй ли ще я държим, докато онзи се върне с парите? Тя пък какво е виновна, жената?

— Ти знаеш, комши — заяви Боне, — моят дом винаги е отворен за хора! Разбра ли?

— Моля ти се — каза съседът, като взе ножа от ръцете му и го подаде на Тодора. — Аз ли не знам твоя дом, дете без тебе... Айде сега да не говорим. Дай да поканим германката вътре.

Боне искаше да обясни още нещо, но думкащата наоколо, скачаща и пищяща лавина сватбари погълна неговите думи, както и групата от инцидента с прасето. Всичко това продължи силно надолу, а

Боне, съседът му и Тодор останаха сами да решават въпроса. Разбира се, като не се брой хубавата германка и един непознат мъж по риза, който излизаше мокър от баба Надежда.

— Оно че се сдърви — каза Тодор и с крак бутна трупа на прасето. — Давайте работата да вършим.

Четиримата мъже замъкнаха прасето пред кочината на Боне и го опънаха на цимента. Боне запали сламата и се зае да го пърли. Германката не искаше да се топли в новата кухня, а да стои тука и да гледа. Боне изведнъж зяпна срещу непознатия мъж и попита:

— Те тоя па кой е?

— Един мой приятел — бързо каза съседът. — Французин. Сега бяхме на лов с него, не ни ли видя, като слизахме от колата?

— Море он на германецо мяза...

— Французин е човекът, нали ти казах.

— Е, оти у снего оди по риза?

— Свикнал е — каза съседът. — Той е живял дълго на Север. Бил е на лов при ескимосите.

— Франзуци, германци, скимоси... — завъртя Боне ръката си. — Пойде си прасето и това е!

— Пойде, та найде — каза Тодор, като поддържаше огъня и стържеше кожата с ножа. — Те сега всичко си е на место!

Боне отиде да грее ракия, съседът запали цигара. Германката клекна още по-близо до Тодор, да гледа. Той с жестове и с ножа все нещо ѝ обясняваше по анатомия. Когато кожата се пукна при слабините, отрязва парченце, та ѝ го подаде. Тя го изяде без никакви церемонии и каза едно: „Ммммм!“ Германецът — макар и засега във вид на французин — каза, че всъщност наистина не било никак студено по риза.

Двайсетина минути по-късно той се чукаше усилено с Боне и му обясняваше — естествено, през превода на съседа — какъв незаличим спомен щял да му остане.

— Това е! — режеше с ръка въздуха Боне. — Свинкята аз можем на циганино да я арижем, ама не и германците да ми я тепат!

— Абе какви ти германци, я глей какъв хубав народ ни се падна на гости — мърмореше Тодор, докато нежната хубавица с едната ръка му поливаше топла вода от котлето, а с другата стискаше русата си коса, да не се омеша с горящата слама.

Малко по-късно сватбата мина отново и отново задръсти шосето Лондон-Калкута. Ката се отби — морна от хорото, — каза „добър ден, па добре сте дошли“ и моментално измъкна тигана.

Тодор извика едно „иху-у-у!“. Германката се засмя до ушите и от това очите ѝ се затвориха. Загледан в нея — як, къдрав и ухилен — Тодор изрева още веднъж „иху!“ и веднага поиска ракия.

— Ама студена! — каза той. — Люта и студена да бъде, оти...

— Що бе? — попита съседът. — Да не би да си се порязал?

— Она ме пореза! — извика Тодор и все тъй ухилен, посочи с очи към германката. — Те тука! — той прекара ръката през сърцето си, клекна отново и ожесточено разряза прасето в чатала.

Германката с всяка минута ставаше все по-хубава. От ръцете ѝ, както от котлето, се вдигаше бяла и дъхава пара. Германецът и съседът нещо приказваха — в зачервените им пръсти топлите порцеланови чашки меко и плътно се чукваха. Всичко вървеше отлично, когато Боне подскочи изведнъж и изрева:

— Те го!

— Кой бе? — попита съседът.

— Он! — изрева още веднъж Боне и посегна за ножа от Тодор. — Те го германецо у баба Надежда!

Той гледаше към карианото сако върху плашилото и неудържимо напираше да го наръга.

— Стой! — каза съседът. — Аз ще се оправя сега с него. Ти само стой и ще гледаш.

— Нема прошка за него — викаше Боне. — Нема!

— Няма, разбира се — каза съседът и извади от колата си пушката.

Той я напълни, прицели се и стреля.

Плашилото трепна от снопа сачми — шапката му полека се килна.

— Комши! — тържествено изрида Боне. — Дай!

И докато онзи прибираше пушката, Боне се хвърли да го целува.

— Па заповедайте вече — повика Ката. — Оти оно, кога изстине...

След малко всички седяха в новата кухня на Боне. Ката наточи и вино. Германката показа на Тодор какво е това „брудершафт“ и как точно се прави, та той запомни тази дума завинаги. Боне прегърна

германеца и запя. Когато и Ката започна да му приглася, от очите му се показаха и сълзи.

Върховен момент беше обаче, когато германецът излезе за малко и се върна с кутия ножове. Красиви, солидни, блестящи — шест броя, и различни. С гордо умиление той ги връчи на Боне, който най-напред каза едно: „Не!“

— Виждам, че ножът на Боне почти се е свършил и скоро съвсем ще изчезне — каза германецът през превода на съседа. — Затова...

— Прасетата изчезват, ножовете изчезват... — каза неочаквано Тодор.

Германката му се усмихна до крайност, обърна една чаша вино и запя: „О, танен баум“.

Боне удари германеца по гърба и му заяви, че тези ножове ще бъдат вечен спомен и знак за приятелство. И че той значи винаги е добре дошъл в тази къща, когато и да се случи да мине! Германецът пък покани Боне и семейството му в Германия, разбира се, с Тодор и преводача.

А отвън заваля сняг.

Големи, тържествени и бавни — като че никога нямаше да изчезват, — белите снежни парцали започнаха да покриват шопското село. И къщата на съседа, и пътеката слама до кочината на Боне, и стъпките, и кървавите следи.

И даже самото шосе Лондон-Калкута.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.